

62: Un quart de segle

Es diria que va ser fet expressament, però no va ser res més que la casualitat. A trenta d'abril, dies després de la data del vint-i-cinquè aniversari, faltaven només seixanta-dos títols per arribar als dos mil. Ara ja en falten menys, i a la tardor, quan el seu catàleg arribi als dos milers de llibres, s'editarà també l'exemplar número vint milions de la seva producció. Si tots junts som deu milions, només amb els llibres d'Edicions 62 ja toquem a dos per cap.

Aquest és un any de celebracions per a l'editorial catalana amb més llibres editats. Un ampli ventall de col·leccions, llibres i sistemes de venda són la culminació de vint-i-cinc anys d'esforç.

Carles Singla

sobre l'antic cinema Glòria de la gran Via de les Corts Catalanes, i a principis de l'any següent es constitueix en societat anònima mercantil. En els mateixos despatxos, durant els primers temps, es confegia la revista *Serra d'Or*, editada per l'Abadia de Montserrat de la qual **Cahner** i **Bastardes** havien estat promotors i en mantenien la responsabilitat del procés d'edició.

L'any 64 s'incorporaren a l'editorial **Josep M. Castellet**, en qualitat de di-

Romà Cuyàs, Josep Maria Castellet i Ramon Bastardes.

Enguany són tres fites les que celebra aquesta editorial. I la que ha motivat l'edició d'un llibre commemoratiu, titulat *Edicions 62, vint-i-cinc anys (1962-1987)* ha estat precisament l'aniversari. El dia de Sant Jordi de l'any 62, que queia en dilluns de Pasqua, apareixia «Nosaltres els valencians», de **Joan Fuster**, títol que inaugurava la col·lecció *llibres a l'abast*. La col·lecció compta ara amb dos-cents vint-i-cinc títols.

Un acord establert entre **Ramon Bastardes**, que encara continua al front de l'editorial, i **Max Cahner**, va permetre l'aparició de 62. De primer, els promotors van tractar amb diversos escriptors i van organitzar un sistema de vendes del fons d'altres editorials per tal d'anar introduint-se en els mecanismes de comercialització de llibres. Després d'haver començat a operar sense capital ni local propis, a finals d'any, l'editorial arrenda les primeres oficines

rector literari, càrrec en el qual ha seguit des de llavors, **Francesc Vallverdú** i **Enric Sió**. El treball del primer, que aportarà l'experiència adquirida en contacte amb editorials europees, permet de progressar molt de pressa en la política de traducció de grans autors estrangers. Apareixen les col·leccions «Estudis i documents», «Biblioteca de pensament cristià» i segueixen a bon ritme «Llibres a l'abast», «La cua de palla», que s'havia començat l'any an-

terior dirigida per **Manuel de Pedrolo** i «Blanquerna» de llibres religiosos. L'any següent, les col·leccions aparegudes seran cinc i, per iniciativa de **Max Cahner** al qual es sumaran **Jordi Carbonell** i **Enric Lluch**, es comencen els treballs per crear una enciclopèdia redactada íntegrament per especialistes catalans. A principis de 1966, per fer front a la inversió que es preveu que comportarà l'enciclopèdia, s'acorda una ampliació del capital, que era d'onze milions, per tal de doblar-lo amb noves aportacions.

També durant el 66 apareix la llei de premsa i impremta que es coneixerà com a «Llei Fraga». Per a **Josep M. Castellet**, «la llei va facilitar la feina del conjunt de les editorials, però a alguns pocs editors que érem considerats «rojos» i «separatistas» se'ns negava el número de registre que calia per editar, amb la qual cosa ens deixaven actuar, però seguíem sotmesos al mateix sistema de censura que abans. «Molts van ser els llibres que van rebre l'atac de les tisesores del règim, quan no va ser-ne prohibida la publicació, però **Castellet** recorda **Manuel de Pedrolo** com un autor a qui els censors tenien una tírria particular: «Difícilment hi ha cap

llibre seu que no hagi estat censurat, amb talls o com a llibre sencer, i tot plegat acaba per fer sospitar que li tenien ficat el dit a l'ull».

La llei Fraga impedia que cap súbdit estranger participés en aquest tipus d'empresa i això obligarà la família **Cahner**, pare i fill, a vendre les seves accions als sogres de **Max Cahner** per tal de regularitzar la situació legal de l'empresa. L'abril de 1967, amb tots els papers en regla, la societat sol·licita la seva inscripció al Registre Editorial del ministeri, però fins el desembre del 73 no s'entrarà a la «legalitat» franquista en igualtat de condicions amb les altres editorials, i encara amb el suggeriment de consultar voluntàriament al ministeri sobre llibres conflictius. Un suggeriment que no va ser acceptat.

La confecció de l'Enciclopèdia centra, al final de la dècada dels 60, tots els esforços de l'editorial i en relació amb aquesta es lloga el pis situat a Provença 278, on hi ha l'actual seu. L'any 69 comença la crisi més important en l'existència d'Edicions 62. Per a **Ramon Bastardes**, llavors gerent, les causes van ser diverses: «S'estava dedicant més interès a l'enciclopèdia que a l'edi-

torial, i al mateix temps hi va haver un canvi en els gustos del públic, les col·leccions de llibres religiosos van baixar molt les seves vendes, la distribuïdora propietat de l'empresa (Ifac) donava pèrdues, i hi havia una crisi del sector editorial en general».

Edicions 62 s'ha preocupat sempre per tenir una distribuïdora pròpia i així, després de la liquidació d'Ifac, l'any 70 i conjuntament amb altres sis editorials, creen Distributions de Enlace, S.L., que també va tenir una crisi, a menor escala, uns anys després. «Una distribuïdora no és un negoci, sinó un servei —explica **Ramon Bastardes**— i, si no es porta amb molta atenció, fàcilment pot representar una pèrdua de diners».

La crisi farà que desapareguin les col·leccions «Biblioteca de pensament cristià» i «La Cua de Palla», vistos els baixos nivells de venda, i «Blanquerna» desapareixerà l'any 72. En canvi, apareix el primer volum d'una nova col·lecció: «Cultura Catalana Contemporània», d'investigació i divulgació de temes catalans.

El març de 1971 s'incorpora a l'equip directiu **Romà Cuyàs**, per tre-

QUÈ NECESSITA UN XIQUET PER APRENDRE LA NOSTRA LLENGUA?

QUADERNS D'ORTOGRAFIA
- Cicle inicial
- Cicle mitjà
- Cicle superior

LLENGUA
1. Guirigall 4. Comboi
2. Bullanga 5. Gatzara
3. Aldarull

LECTURES
Col·lecció Graó
Pa amb xocolata
La serpentina

EXPERIÈNCIES
Cicle Mitjà 3r. EGB
Col·lecció Graó
Cabriola

EDITORIAL TEIDE

DOMÈNEC UMBERT

Josep Maria Castellet: «Ens van negar el número de registre».

ballar, en paraules seves, «com a assessor de l'empresa a temps parcial en les qüestions econòmiques que en aquell moment eren molt dolentes. El balanç del 1971 presentava fallida i s'estaven ajornant el 50 per cent de pagaments als proveïdors». El pla de redreçament establert dona resultats i, l'octubre del 73, Cuyàs és nomenat director general. L'orientació editorial d'algunes col·leccions també canvia i «El balanci» passa a editar un major nombre d'autors catalans, per comptes de traduccions.

El moment de superació de la crisi marca també la desvinculació de la família Cahner de l'editorial, motivada pel seu desacord amb la liquidació de la distribuïdora Ifac.

Els anys següents l'editorial comença una etapa de creixement moderat, i apareix «El Cangur», que serà la primera col·lecció de llibres de butxaca en català. Els resultats comercials d'aquesta col·lecció seran molt bons i hi apareixeran títols com *Mecanoscrit de segon origen* o *Aloma*, que es compten entre els de tiratge més alt de l'editorial. En la mateixa línia, i fruit d'un acord amb la Caixa de Pensions, començarà a publicar-se el 1978 la col·lecció «Les millors obres de la Literatura Catalana» (MOLC), dirigida per **Joaquim Molas** i amb un total de cent títols.

Aquesta col·lecció va permetre establir un nou canal comercial a través de la venda per subscripció. Amb això es culmina un procés endegat sota la di-

recció de **Romà Cuyàs** per diversificar els canals comercials (distribució a les llibreries, venda directa en llibres de gran format i preu, o subscripció), «per tal que mai la bona o mala marca d'una pugui condicionar les altres», en paraules seves. La gestió de Cuyàs i l'equip que encapçala es demostrarà encertada quan l'any 79, l'empresa reparteix dividendes entre els seus accionistes per primera vegada. A final d'aquest any s'assoleix el llibre número mil dels editats per 62 i es publica el volum *Mil llibres en català (1962-1979)*.

La Generalitat de Catalunya, a proposta del conseller de Cultura, **Joan Rigol**, hi concedeix el 1984 la creu de Sant Jordi en forma de placa per la tasca duta a terme. És la primera vegada que una societat mercantil rep aquesta distinció. Aquest mateix any es celebrerà amb **Manuel de Pedrolo** haver arribat als 200.000 exemplars del seu llibre *Mecanoscrit de segon origen*, i el 1985 s'arribarà a la xifra més alta de novetats editades en un any.

Romà Cuyàs, que havia deixat l'editorial l'any 82, en ser nomenat Secre-

DOMÈNEC UMBERT

Bastardes: «Una distribuïdora és un servei».

L'adveniment de la democràcia, la constitució i l'estatut que porten a les escoles l'ensenyament del català motivaran l'aparició de dues col·leccions, una de manuals de llengua i literatura catalanes i una altra, «El Garbell», de textos literaris i antologies per a estudiants. Alguns d'aquests llibres, donada la constant renovació del públic al qual s'adrecen, han aconseguit xifres de vendes entre les més altes de l'editorial.

Com a continuació de la col·lecció MOLC, apareix el 1981 «Les Millors obres de la Literatura Universal» (MOLU) i es reprèn l'edició de novel·la policíaca i negra amb «Seleccions de la Cua de Palla», que inicialment recupera títols de l'antiga col·lecció, però amb una nova orientació centrada en autors nord-americans. Poc temps després, 62 iniciarà la publicació de llibres en col·laboració amb altres editorials: La Magrana i Edicions Destino en publicacions que permeten una millor cobertura de tots els camps editorials en català.

tari d'Estat per a l'Esport, es reincorpora a principis de 1987 com a conseller delegat. Prefereix, segons diu, «l'esport de l'edició de llibres a la política, tot i que aquest és un esport que s'ha de practicar per tots els ciutadans i que jo, després d'haver-m'hi professionalitzat durant quatre anys, no he abandonat». Tant **Cuyàs** com **Castellet** mantenen la seva vinculació amb el projecte olímpic de Barcelona.

El primer forma part de l'executiu del Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics i el segon a través del projecte cultural per Barcelona'92 que en els propers mesos començarà a definir-se.

Entretant, l'editorial segueix endavant amb nous projectes, entre els quals hi ha la *Història de Catalunya*, el primer volum de la qual ha estat considerat el llibre de l'aniversari, i la mateixa voluntat d'avanç que la va fer nèixer. Tot plegat pot fer d'Edicions 62, just complert el seu 25 aniversari, una editorial olímpica. □